

Kursrapport for EXFAC høsten 2010

Grunnlaget for rapporten

Rapporten bygger på evalueringsmøte med seminarlederne 2.11.2010, referansegruppemøte 6.10.2010 og egne erfaringer som vikar i syv ulike seminargrupper, sensor for fire seminargrupper og nivåkontrollør. Betegnelsen “faglærer” er i det følgende forstått som ‘kursansvarlig’. (Kursansvarlig har ikke vært inne som foreleser, eller som seminarleder annet enn som vikar.)

Faglærers vurdering av gjennomføring

Verken referansegruppemøtet eller andre tilbakemeldinger har avdekket alvorlige svakheter ved gjennomføring av kurset. På referansegruppemøtet syntes det å være enighet om at kurset gir et godt grunnlag for å ta fatt på de enkelte juridiske fagene. Det er likevel rom for forbedring på enkelte punkter, se nedenfor.

Praktisk gjennomføring

Kurset begynner samtidig med Exphil, men går med høyere intensitet enn Exphil og avsluttes først. Fra 2009 til 2010 er undervisningen redusert fra 16 til 13 forelesninger og fra 14 til 11 seminarsamlinger. For øvrig er undervisningsopplegget som før. Denne reduksjonen innebar blant annet at det ikke lenger var nødvendig å ha mer enn to seminarsamling pr. uke. (I 2009 og tidligere har det vært tre seminarsamlinger i to av ukene.) På referansegruppemøtet syntes det å være enighet om at arbeidsmengden på Exfac var passelig.

Som følge av reduksjonen ble det ikke forelest over lærebokens kapittel 20 (“Vern mot diskriminering”), og dette kapitlet var heller ikke tema på seminarsamling. Dette var planlagt av forrige kursansvarlig, men det ble ikke fattet vedtak i Studieutvalget om pensumendring (fordi nåværende kursansvarlig ble utpekt etter siste SU-møte våren 2010). I melding på Mi side ble studentene imidlertid informert om at kunnskapstesten ikke ville inkludere spørsmål fra dette kapitlet.

I fjorårets kursrapport ble det anbefalt å innføre en ordgrense på den obligatoriske øvingsoppgaven. En absolutt ordgrense ble ikke innført i 2010, men i melding til studentene på Mi side ble studentene anbefalt å skrive 800-1200 ord.

Parallelt med Exfac-kurset har studentene fått tilbud om Søk og skriv-kurs, arrangert av fakultetsbiblioteket. Et slikt kurs er utvilsomt nyttig for studentene (bl.a. for skrivingen av seminaroppgaven), men for enkelte av seminargruppene var det plassert mot slutten av Exfac-kurset.

Nytt for studieåret 2010/2011 var at det ble lagt inn en ekstra forelesningsrekke i "Juridisk metode og rettsvitenskapens magi" med foreleser Knut Martin Tande. Studenter på Exfac og nye studenter på JUS111 var hovedmålgruppen for disse forelesningene.

Strykprosent og frafall

Av 321 oppmeldte kandidater, var det 313 som møtte til eksamen, og 304 som besto (3 % stryk). I skrivende stund er ikke runden med klagesensur gjennomført. Eksamensstatistikken viser for øvrig at kvinneandelen på første studieår nå har passert 2/3.

Karakterfordeling

Det benyttes karakterer "Bestått" og "Ikke bestått", og karakterfordelingen er dermed uttømmende beskrevet gjennom punktet ovenfor.

Studieinformasjon og dokumentasjon

Emnebeskrivelsen publiseres på UiBs websider (<http://www.uib.no/emne/EXFAC>) og på Mi side for emnet. I studiestartbrosjyren er det også tatt med en kort emnebeskrivelse under overskriften "Førstesemesterstudiet".

Kursdatoene for Søk og skriv-gruppene legges inn i de enkelte seminargruppens kalender på Mi side.

På grunn av stadig kortere tid avsatt til presentasjon av Exfac (og Exphil) på orienteringsmøtet, måtte mye av informasjonen i år gis i tilknytning til en forelesning.

Tilgang til relevant litteratur

Det er ikke kommet meldinger om at læreboken ikke har vært tilgjengelig tidlig nok i tilstrekkelig mange eksemplarer. Det er heller ikke meldt at Studia har hatt for få eksemplarer av materialsamlingen. Videre har biblioteket sperret for utlån bøker som er oppført i ressursbanken til den enkelte seminaroppgave, og det er ikke meldt om at bøker oppført i ressursbankene ikke har vært tilgjengelig på biblioteket.

Faglærers vurdering av rammevilkårene

Rammevilkårene for kurset er tilfredsstillende. Det er imidlertid en del spesielle utfordringer knyttet til at kurset begynner ved oppstarten av første semester. Kursopplegget forutsetter at studentene fra første stund har tilgang til Mi side og andre elektroniske ressurser, men erfaringen viser at dette ikke alltid kommer i orden raskt nok.

Lokaler og undervisningsutstyr

Det er meldt om problemer med prosjektør og mikrofon i auditorium 1, og om svært lang påloggingstid på seminarrom.

Faglærers kommentar til student-evalueringene

Evalueringen av kurset skjer gjennom referansegruppemøtet. På dette møtet var det sprikende oppfatninger om en del spørsmål, men også noen mer unisone synspunkter. Noen av forslagene som kom opp under referansegruppemøtet, finnes igjen i forslag til tiltak for 2011, se nedenfor.

Metode - gjennomføring

På Exfac-kurset legges det stor vekt på at studenter skal få trening i og tilbakemeldinger på skriftlig fremstilling. Utkast til seminaroppgave kommenteres skriftlig av seminarleder, og øvingsoppgaven i juridisk metode kommenteres i Kark av arbeidsgruppeledere på Forvaltningsrett I. Muntlige presentasjoner og diskusjon står også sentralt, jf. kravene om presentasjon av egen seminaroppgave og innledning til diskusjon. Kunnskapstesten (fem spørsmål fra ulike deler av pensum) skal sikre at studentene også har breddekunnskaper.

Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Den overordnede vurderingen er at Exfac gir studentene kunnskaper om juridisk metode og jussens rolle i samfunnet som gir et langt bedre utgangspunkt for å begynne på de enkelte juridiske fagene enn hva tilfellet ville ha vært uten et slikt kurs.

Den største utfordringen i kurset er knyttet til formidlingen av akademiske verdier og forventninger, først og fremst kravet til selvstendighet. Ideelt sett bør alle seminaroppgaver preges av bred og selvstendig kildebruk (i motsetning til bare å kopiere strukturen i lærebokens fremstilling), og av egne eksempler hvor studenten får tydelig frem hvordan disse eksemplene illustrerer de generelle poengene (og hvor fremstillingen er basert på egen lesning av eksemplet – f.eks. selve dommen – i stedet for på sekundærkilder). I seminarplanen er det for hver seminaroppgave presentert en ressursbank, men en del studenter benytter seg ikke av denne utover det som er nødvendig for å oppfylle minimumskravet som følger av selve oppgaveformuleringen. Spørsmålet blir da om oppgavetekstene bør formuleres slik at oppgaven i mindre grad enn i dag vil kunne besvares ved hjelp av referater fra læreboken. Men samtidig er det en grense for hvor langt man kan gå i denne retningen, med tanke på at Exfac er det aller første kurset på juss-studiet, og at første muntlige presentasjon av seminaroppgave skjer fem dager etter første forelesning på kurset.

Fra et administrativt ståsted er det ønskelig med mest mulig oversiktlige og tydelig kommuniserte frister. Siden innlevering av disposisjon er et arbeidskrav, og det fra tid til annen forekommer at en student ikke har levert inn disposisjon i tide, er det ønskelig at kursansvarlig og studieårsansvarlig har oversikt over hvilken frist den enkelte seminarleder har satt for innlevering av disposisjoner, og hvordan dette er blitt kommunisert til studentene.

Kursansvarlig har skrevet en veiledning for sensorene. Denne er som de tidligere årene skrevet på en måte som ikke gjør den egnet som sensorveiledning for studentene. I universitets- og høyskoleloven § 5-3 tredje ledd heter det imidlertid at “[h]vis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for kandidatene etter at karakterer er fastsatt”. Dette tilsier at sensorveiledningen skrives på en litt annen måte og gjøres tilgjengelig for studentene.

Forslag til tiltak for 2011:

- Sende sak til SU om å ta ut lærebokens kap. 20 fra pensum
- Ha samme klokkeslett for innleveringsfristene som gjelder obligatorisk øvingsoppgave og endelig versjon av seminaroppgave
- Gjennomføre alle Søk og skriv-kursene i begynnelsen av semesteret
- Skrive sensorveiledning som dekker kunnskapstesten og generelle krav til seminaroppgaver, og legge denne ut på Mi side når sensuren faller.
- Pålegge alle seminarledere å legge ut fristliste (inkludert frist for innlevering av disposisjon) i Fillageret, kombinert med melding på Mi side med lenke
- Legge inn tips om hvordan man finner frem i Lovdata som ekstraopplegg på seminarsamlingen tidlig i seminarrekken
- Vurdere å gjøre et eksempel på besvarelse av praktikumsoppgave tilgjengelig forut for innlevering av den obligatoriske øvingsoppgaven

De tre siste forslagene har sin bakgrunn i tilbakemeldinger fra referansegruppemøtet.

22.11.2010

Eivind Kolflaath
(kursansvarlig 2010)

Vedlegg:

- Emnebeskrivelse
- Referat fra referansegruppemøte
- Eksamensstatistikk